

ƏDLİYYƏNİN UĞURLARI..

Ədliyyə nazirliyinin Qeydiyyat və Notariat baş idarəsinin hər iki binası onun üçün əziz və doğmadı. İstər köhnə, istərsə də təzə binası... Düz iyirmi bir il bu binalara tərəf gedib-gəlmiş, orada Siyəzən rayon dövlət notariusu kimi olmuş, hesabat vermiş, yoxlamaların, müzakirələrin nəticələri ilə tanış olmuşdu. Müəyyən müddətlərdə Xızı və Dəvəçi (indiki Şabran) rayon dövlət notariuslarını da əvəz etmişdi.

Köhnə bina bir vaxtlar Yeni Azərbaycan Partiyasının indiki binasında yerləşən Ədliyyə nazirliyindən bir qədər aşağıda, dəniz tərəfdə, Sahil metrosuna yaxın bir yerdə, Neftçilər prospektində yerləşirdi. Bura ilk dəfə Siyəzən rayon dövlət notariusu təyin olunmasından bir qədər əvvəl, söhbətdən keçmək üçün gəlmişdi. Daha doğrusu onda ora, onu o vaxtlar ədliyyə nazirini əvəz edən Südəbə xanım Həsənova, bu səhəyə baxan müavinini Akif Rəfiyev qəbul edəndən sonra, nazirliyin gənc əməkdaşı Mələhət xanımla getmişdi. İdarə rəisinin yanına səndərlərini aparmışdı. Həm də söhbətdən keçmək üçün.

Qeydiyyat və notariat baş idarəsinin reisi onda bir vaxtlar ədliyyə naziri olmuş Əlisəab Orucov idi. Müavinini də Əli müəllim. Əvvəllər Şamaxıda rayon dövlət notariat kontorunun dövlət notariusu işləmişdi. Çox işgüzar, alicənab adam idi. İşçilərə qayğı göstərməyi sevdi. İdarə reisi də nüfuzlu, ciddi adam idi. İşgüzarlıqla çalışırdı. Bir gün heç nədən aralarında narazılıq, ixtilaf yaranırdı. Yoxlanmanın yekunu müzakirə olunurdu. Onu prinsizlikdə qınadı... Daha doğrusu Kürdəmir rayon İcraiyyə Komitəsi dağılıb, ömrünü başa vuranda, sədrin otağından yadigar qalsın deyər hərə bir şey götürdü.

O da Moskvada, qurultayda çəkilmiş şəkillər destini götürdü. Orada bir vaxt respublikanın birinci katibi olmuş Ayaz Mütəllibovla bir çoxlarının şəkləri vardı. Daha doğrusu Azərbaycandan gedən nümayəndə heyətinin... Əlisəab Orucov da onların arasında idi.

Bu rəngli şəkil bir gün baxanda diqqətini cəlb elədi, yanında olanda bu barədə rəisə bildirdi. Bir söz demədən şəkil qəbul elədi. Az sonra müxalifət mətbuatı onu tənqid hədəfinə götürdü. Guya ki, o vaxt ədliyyə naziri kimi Qarabağ nümayəndəsi olanda yaxşı fəaliyyət göstərməmişdi, bu səbəbdən də torpaqları itirmişik.

Onsuz da bir qədər sərt, əsəbi olan Əlisəab Orucov bu tənqidi qeydlərdən lap hirsələnən, özündən çıxan kimi olmuşdu. O da nə bilsin ki, həmin şəkillərin surətləri çıxarılmış. Guya ki, həmin şəkillərin surətini, o, çıxarıb yaymışdır.

Yatanda da belə iş yuxusuna girməzdi. Daha bu münasibətdən sonra, orada necə işləyə bilirdi? Bu ağır ittihamdan təsirlənmiş halda bir neçə dəqiqəlik Sahil bağında gəziniib, qəti qərar qəbul elədi: "İşdən getməlidir!". Bu fikirlə də müavinin otağına gəlib dedi:

- Əli müəllim, bu da açarlar, çox xahiş edirəm ki, hər şeyin təhvil alınmasına köməklik göstərsiniz.

Əli müəllim xətrini istəyən bir adam kimi bu sözlərinə heyret içində qalıb, ona dedi:

- Əlisəfa müəllim, bu nə hərəkətdi?! Əlisəab müəllimin sizə pis münasibəti yoxdur. Bir şey olsaydı mən bildirim axı.

- Yox, xahiş edirəm! - deyər inad etdi.

Əli müəllim ələcsiz qalıb Əlisəab müəllimin yanına getdi. Nahardan sonra idi. İdarə reisi onu qəbul etmək üçün yanına çağırırdı. Otağa keçib, sakit halda əyləşdi. Əlisəab müəllim əslən Göyçaydan, o isə Kürdəmirdən idi. Gənc ədliyyə naziri kimi bir vaxtlar o qədər onunla fəxr etmişdi ki! Hətta Qarabağ üzrə nümayəndə olanda fəallığı həmişə ona xoş gəlirdi. Dövlət notariusu işləyəndə bir dəfə də məktubla xatırlatmışdı ki, razılıq versə, xatirələrini qələmə alar, kitabın adını da "Nazirin xatirələri" qoyardı. Onda yanında olanda hələlik buna ehtiyac olmadığını demişdi.

Reis onu beləcə qəbul edəndə, müavinini Əli müəllim də otaqda idi. Sakit halda ondan soruşdu:

- Eşidirəm...

Dedi:

- Əlisəab müəllim, qərarım qətidir. İşdən getmək istəyirəm. Rəva bilmirəm ki, hər dəfə məni görəndə sizi allergiya bassın.

Reis pərt halda dedi:

- İşim -gücüm yoxdu da, kiçik bir rayonun dövlət notariusu ilə mübahisə aparacağam?!

- Yox... İşlədiyim kifayətdi.

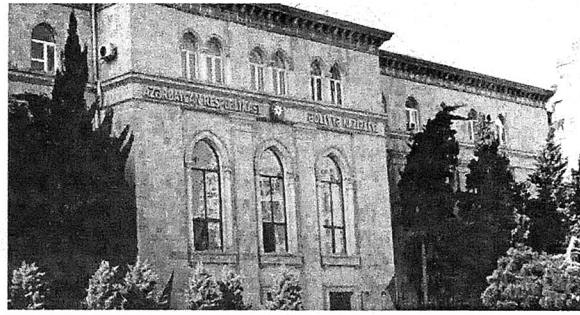
Əlisəab müəllim onda qərarının qəti olduğunu görüb dedi:

- Əlisəfa, sən kişi adamsan! Get işlə... Nə qədər ki, mən buradayam, sənənlə heç kimin işi ola bilməz!

Baş idarənin reisi kimi onun çıxılmaz vəziyyətə düşdüyünü görüb, yumuşalan kimi oldu. Onu bu vəzifəyə ədliyyə naziri

olan Südəbə xanım Həsənova gətirmişdi axı. Kürdəmirdəki tədbirlərdəki çıxışından sonra... Ona olan yaxşı münasibətin Əlisəab Orucov da bilməmiş deyildi.

Doğurdan da o gündən sonra ona olan münasibət tam dəyişən kimi oldu. Yaxşı mənada. Başqa notariat kontorlarına vaxtaşırı yoxlamalar gətirdi, onlar belə gərginlikdən uzaq idilər. Bəlkə də elə bu münasibət onu daha yaxşı, nöqsansız işləməyə vadar et-

di. Çalışardı ki, hər işi qaydasında olsun, səhlənkarlığa yol verməsin.

Bir gün Əlisəab Orucovun təzə ədliyyə naziri Fikrət Məmmədovun etimadını doğrultmadığını, hətta kollegiya iclasında söz-söhbət olduğunu eşidib çox pis oldu. Sonra, yoxsa əvvəl, unudub... Əli müəllim də baş idarənin reisi müavinini vəzifəsindən getdi.

Beləcə, Qeydiyyat və notariat baş idarəsi köhnə bina ilə olduğu kimi, köhnə kadrlarla da vidalaşdı... 2000-ci ildən bir müddət sonra Azadlıq prospekti 72-də yeni, yaraşıqlı bir bina inşa edildi. Ancaq həmin binaya ilk dəfə gələndə heyret içində soruşdu:

- Belə gözəl binanı niyə burada, gözədən-könüldən uzaq yerdə tikiblər? Bir yol kənarında olsaydı, şəhərə yaraşıq verərdi.

Kimə diləndi:

- Abid Şərifovun seçimi olub da. Açılış vaxtı prezident İlham Əliyev də belə deyib.

Nə isə... Görünür, bəlkə də qismət belə imiş. Hər dəfə idarəyə gəlib - gedəndə bu uzaq yolu qət etmək onların nəsinə yazılıbmış. Əsl mənada yaxşı idman edirdilər. Elə o özü çox vaxt 28 May metrosundan ora kimi pay-piyada gəlirdi. Gəzməyin, hərəkət etməyin həvəskarı idi. Oturaq işdə işləyirdi axı.

Düzdür, arada Qeydiyyat və notariat baş idarəsi Ədliyyə nazirliyinin yeni təzə binasına yerləşdi. Aparat birinci mərtəbədə, baş idarə raisinin otağı ikinci mərtəbədə idi. Ona İlqar Məmmədov baş

idarənin reisi kimi Prezident Aparatının hüquq şöbəsiyəndən yenəcə gəlmişdi. Sanki onun şəxsinde özünə yeni həmkar tapmışdı. Sadəliyi, sakitliyi çox xoşuna gəlirdi. Hətta müzakirələrin birində onu təriflədi: "Siz bizim sayılıb-seçilən notariuslardansınız".

Bəlkə də elə onda gözə gəlirdi. Bir gün onu təcili baş idarəyə çağırırdılar. İçəri girəndə dəhlizdə iki nəfər siyəzənlərin əyləşdiyini gördü. Rayonun Eynibulaq kəndindən idilər. O

başqa cür... Bir sözlə ondan sonra hər şey müzakirə olunub, dəqiqləşmişdi. Ərizəni bağlamaq üçün onu baş idarəyə çağırıbmışdılar. Hər işdə az-çox dəqiq olan Eldar müəllim ona geniş izahat yazdırmaq istəyəndə dedi:

- Mən o gün sizə dedim, inanmadınız da...

Eldar müəllim şair təbiətli bir oğlan idi. Əslən Laçından olsa da, sonradan Bərdədə oxumuşdu. Bir müddət Binə qəsəbəsində dövlət notariusu işləmişdi. Əlisəab Orucov baş idarənin reisi olanda ona çox böyük etimad göstərmişdi. O da hərdən az-çox bunu xatırladı, razılıq edirdi. Arada bir balaca büdrəyən kimi olsa da, sonradan işləri yoluna düşdü. İndi dil-boğaza qoymadan deyirdi:

- Belə yox... Belə izahat olmaz. Daha geniş, ətraflı yazmalısın...

- Yaxşı... - desə də, bu dəfə izahatı lap qısa yazdı. Elə bax bu məzmununda: "Mən dövlət notariusu kimi notariat əməliyyatı aparanda Mülki Məcəllənin tələblərinə əməl etmişəm".

Bir sözlə, onu yanlış yola vadar edənlər, indi ondan bunu tələb etdikləri üçün haldan çıxırdı. Eldar müəllim ələcsiz qalıb izahatı ilə müavinin yanına gedəndə dedi:

- Ə, gərək heç olmasa maddələri göstəraydın da.

- Belə də yaxşıdı.

İnadkarlığını görüb müavin də güzəştə gedəsi oldu. İzahatı elə o şəkildə də qəbul edildi. Az-çox haqlı idi axı. Elə o özü vaxtında onlara demişdi ki, belə ipoteka müqaviləsi təsdiq etmək olmaz. Bunun sonrakı cəncəlləri ola bilər.

Bu məsələdə onları da bir o qədər qınamır. Hələ bu işlərdə bir o qədər aydınlıq, qayda yox idi. Bir sözlə onda bir vaxtlar "İzvestiya" qəzetində dərc olunmuş bir yazı yadına düşdü. İlk pilotlu kosmik raketini hazırlayıb yola salmaq ərəfəsində, maliyyə məsələləri üstündə üç general mübahisələşir. Biri deyir ki, bunun üçün neçə milyon pul lazımdı. O biri bir qədər çox lazımlı olduğunu deyəndə, üçüncü general əlini əsəbi halda stolun üstə vurub deyir: "Heç biriniz düz demir!.. Dünya təcrübəsində hələ belə bir iş görülməyib ki, biz də bilək, qəti fikirimizi deyək!"

Bir gün də notariat idarəsinin reisi Mehman Soltanov onu çağırırdı dedi ki, ədliyyə günü ərəfəsi qəzetdə yazı ilə çıxış eləsin. Onda reisə dedi:

- Məsələhatsə, mən yox.

- Niyə ki?! - deyər heyrtlə soruşdu.

(ardı 15-ci səhifədə)

ƏDLİYYƏNİN UĞURLARI...

(əvvəli 12-ci səhifədə)

- Mənim yazılarım bir qədər tikanlı olur.

- Sən yaz, eybi yoxdur, - dedi.

Yazdı, heç bir həftə keçmədi ki, "İnam, ümid yeri" yazısı "Azərbaycan" qəzetində dərc olundu. Gərək ki, 2007-ci il idi. Rəisin yanında olanda, qəzeti ona verəndə həvəslə oxumağa başladı. Elə ki, yazının sonuna gəldi, lap əsəbləşən kimi oldu:

- Ə, bu nədi yazmısan?! "Hələ də aramızda "ölüdirildən" notariylara təsadüf olunur".. Bunu Prezident Aparatında da oxuyacaqlar axı?!

Sakit halda dedi:

- Mehman müəllim, mən sizə əvvəlcədən dedim də... Mənim yazılarım bir qədər tikanlı olur da. Hər şeyə obyektiv qiymət verməyi xoşlayıram. Öz həmkarlarımla olsalar da, notariylar arasında belələri var da...

Onda həmin yazı ədliyyə naziri Fikrət Məmmədova xoş gəlmişdi. Hətta şəxsi işinə əlavə olunmasına göstəriş vermişdi. Bunu ona o vaxt nazirliyin mətbuat xidmətinin rəisi olan Aydın Ağazadə demişdi.

Bir dəfə təcili baş idarəyə getmişdi. Baş idarənin rəisi İlqar Məmmədovun qəbulunda olmaq istədi, qəbula düşə bilmədi. Bəlkə də əlində təcili işi vardı. Ancaq o səbirsizlik elədi. Gələndən sonra ona bu məzmununda bir məktub yazdı: "Cənab rəis, Siz generalsınızsa, mən də elə bilin ki, cəbhədən, səngərdən gəlmiş bir əsgər, zabit idim! Məni qəbul etməyə vaxt tapmalı idiniz!.."

O vaxt kiçik ədliyyə müşaviri idi. Hərbi dillə desək mayor... Sonradan ədliyyə müşaviri, yəni polkovnik-leytenant rütbəsi aldı. Bu da notariylar arasında hər adama verilmir. Notariylar arasında nazirliyin ən yüksək mükafatını - ədliyyə Döş nişanı almaq da da birinci oldu. Xidmətləri nəzərə alınaraq, bəlkə də ona növbədən kənar baş ədliyyə müşaviri rütbəsi verilə bilərdi. Az-çox yaxşı xidmət heç vaxt unudulmur. General Həzi Aslanovun ikinci Qızıl medalı neçə illərdən sonra verildi. Hakim təyin olunmadı, bu ki mümkün ola bilərdi. Nahaq demirlər ki, umulan yerdən küsərlər. Ancaq Allah eləməsin, o öz ədliyyəsinə çox razıdır, qəlbə onlarla döyünür. Düz iyirmi bir il bu nazirliyin, baş idarənin işçiləri ilə az-çox xoş münasibətdə olmuş, qayğılarını hiss etmişdir. Baş mühasibləri Qəndab xanım, onun köməkçiləri Elmirani, Güləri necə unuda bilər? Fuad Həmkarlar Təşkilatına rəhbərlik edirdi. Vidadi kuratorları idi. Zaur hesabatlarını götürürdü... Min-bir əziyyətlərini çəkənlər... Hamısına minnətdardı. Onun üçün əsil mənada təmənnaşız adamlar idilər.

Onlar üçün ən böyük hədiyyəsi təzə çapdan çıxan kitablar olardı. Ona da vaxt tapıb baxa, oxuya bilsəydilər. Qeydiyyat və notariat baş idarəsi həqiqi mənada həmişə gərgin iş yerini xatırladırdı. Burada güzəşt yox idi! Nöqsana yol verdin, səhlənkarlıq elədinsə, dərhal cavab verməli olurdun. Bu illər ərzində neçə əməkdaş cəzalanmış, sıradan çıxmışdı. İnsanlıq həqiqi mənada saflığa doğru gedir. Yaxşı mənada nə qədər çox dəyişiklik var. Təsəvvür olunmaz dərəcədə. Hər yerdə müasirlik... Kompüterlər, kameralar... Təmir olunmuş, rahat otaqlar, təzə mebellər...

Arada Ədliyyə Akademiyasında dərs demək həvəsinə düşdü. Bunu Mehman müəllim deyəndə, dedi:

- Nə deyirəm ki... Razılaş... Razılıq versələr bir sözüm yoxdur.

O vaxt Ədliyyə Akademiyasının rektor əvəzi baş ədliyyə müşaviri İlham Abbasov idi. Soruşanda dedi ki, bunun üçün hökmən elmi dərəcə olmalıdı. O da aspiranturanı qurtarsa da, vaxtında başı işə qarışdı, müdafiə edə bilmədi. Bir sözlə əslində bədii yazıları imkan vermədi... Sonradan Siyəzəndə təzə binanın açılışından sonra, baş idarənin rəisi İlqar Məmmədov məhkəməyə getdi... Siyəzən rayon məhkəməsinin hakimi İlqar Quliyev, iş yerini dəyişib, Tərtər hərbi məhkəməsinin sədri təyin olundu. Onu təbrikə getmişdi. Görüşəndən, 20 Yanvar günü münasibətilə keçirilən tədbirdə o da çıxış edəndən sonra, nahar edəsi oldular. Hərbi prokurorla tanış edəndə dedi:

- Əlisəfa müəllimdi də... Baş idarələrinin rəisi Siyəzəndə təzə notariat kontorunun binasının açılışından sonra yanıma gəlmişdi. Dedi ki, bu nə qərribə adamdı. Çoxları dövlət notariusu təyin olunmaq üçün dəridən-qabıqdan çıxır, bu Ədliyyə Akademiyasına getmək, orada dərs demək istəyir.

Bir sözlə yaxşı deyirlər ki, o şagird müəlliminin bütün fikirləri ilə razılaşırsa, ona yaxın şagird demək, hesab etmək olmaz! İnkişaf üçün az-çox oğul atadan, işçi rəisindən çox səy, fəallıq göstərməyə çalışmalıdı. Yoxsa inkişaf olmaz! Bunun üçün də imkan daxilində çalışmaq, yaxşı işləmək lazımdır.

Bütün bu illərdə onun fəallığına dözdükləri üçün onlara minnətdardı! Bəlkə də onu bu dərəcədə az-çox fərqli edən yaradıcı adam olması idi. Əslində ədliyyə işi çox soyuqqanlılığı sevdir. Necə deyirlər, elm sübut edir, incəsənət göstərirsə, qanun əmr edir! Əmr edilən yerdə işə heç bir yanlış hərəkət ola bilməz! Əks halda cavab verməli olacaqsan!..